

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Udrag fra Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 640. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann14valshoot-idm140708758741120/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

At romanhandlingen er baseret på Henrik Gerhards og Ulf Brynjulfsens rivalisering om Edith, er sandt, men som de fleste raske totalanalyser dog en sandhed med modifikation. Det er således sandt nok, at Ediths tilsyneladende præference for Ulf er en vældig igangsætter af motivet næsten helt fra begyndelsen; men ellers må det medgives, at det spændingskabende jalousiforhold igennem hele romanens første bind særlig har at gøre med grosserer Halvvig: *han* er den i starten uerkendte, sidenhen åbenbarede, virkelige rival. Det er i andet bind, hvor Halvvig i visse henseender rykker tilbage, at Henrik Gerhard og Ulf står permanent imod hinanden som rivaler – og hver på sin vis tabere.

Men denne rivaliseren er naturligvis ikke det eneste, der ligger i relationen mellem Henrik Gerhard og Ulf. »Dobbeltmennesket« betegner jo først en karaktermæssig polarisering: den iagttagende og disciplinerede Gerhard – der til det sidste gerne nævnes ved efternavn⁴ – over for den »vilde« og ustandseligt talende Ulf; den borgerlige slider over for bohemen – en variant af en yndlingsmodsatning i århundredets litteratur og til dels i *En Overkomplet* og flere Drachmann-digtninger.⁵ Gerhard og Ulf er tillige professionelt forskellige: grafikeren og maleren over for digteren. Og medens Ulf har fået Drachmanns ydre, fysiske apparition, har Gerhard fået en meget stor del af synsvinklen i romanen og dermed adskilligt af Drachmanns indre, ikke mindst refleksioner og overvejelser. Det er i øvrigt teknisk interessant at observere og begrunde de steder i romanen, hvor noget meddeles *uden for* Gerhards synsvinkel – og uden for Ulf's skriftlige og mundtlige udgydelser.

Men *les extrêmes se touchent*: Ulf og Gerhard er jo for det første tiltrukket af hinanden; herunder ligger også det erotiske forskydningsforhold, at Gerhard er forelsket i Ulf som en mandlig Edith – det udtrykkes flere gange (se fx slutningen af 2.1.5) og får i slutningen af handlingen sin helt konkrete forklaring. Gerhard glider endvidere ind på Ulf's professionelle gebet, idet han mere og mere bliver digter. De samarbejder, og deres digteriske produktion bliver tomandsværker: først folkevisedramaet, sidst opsangen til folket – og i begge er ikke tilfældigt kærligheden, ja Edith en slags centrum. I anledningen af dramaet giver Ulf og Gerhard